

er ikke til Ende, fordi Skolegangen sluttes. Der arbejdes paa mange Maader og ad mange Veje efter Skoletiden. Vi have vore Aftenskoler, vore Bogpakker, vore Sognebogsamlinger, vore Foredragsforeninger, og vi have vore Blade — og jeg vil gerne her indskyde, at i Reglen synes jeg, vore Blade i Provinsen ere baade sundere og bedre end Hovedstadsbladene som Led i Folkeoplysningen. Under alt dette bliver Barnet hjemme i Faders og Moders Bedrift og faar der den legemlige Opdragelse, som jeg før lagde saa stor Vægt paa. Og i den egentlige Ungdomstid have vi vore gode Folkehøjskoler, hvor saa mange unge faa en god Hjælp til frugtbar Brug baade af aandelige og legemlige Kræfter og til at føle sig som lodtagnen i et gammelt, historisk Folks Kultur og Opgaver. Med denne Betragtning som Underlag og med disse Strøbemærkninger, som føjes til, vilde jeg gerne anbefale disse Forslag, som jeg nu har omtalt, ligesom ogsaa det sidste — der er mindre væsentligt — om, at man ved Optagelsesprøven i en toaarig Mellemskoles yngste Klasse kan prøve i Begyndelsesgrundene i et Sprog. I mange Kommuneskoler er Sprog jo indlemmet i de øverste Klassers Undervisningsplan, og der vil altsaa ikke være nogen Ulykke i, om man ved Optagelsen i en toaarig Mellem-skole prøver i et fremmed Sprog.

Jeg kunde dog have Lyst til at sige, inden jeg slutter, at da man i Norge allerede har nogle Aars Erfaring om denne Sammenknytning midt i Folkeskolens Kursus, saa er det værd at lægge Mærke til, at nu er den norske Folkeskoles Talsmænd i en stærk Bevægelse for at flytte Tilknytningen op fra Midten af Folkeskolen til dens Slutningskursus. Jeg vil gerne med den ærede Formands Billigelse oplæse et Par Linier, som Pædagogisk Samfund i Kristiania for et Par Aar siden har skrevet om den Sag: „Spørgsmaalet om Forbindelsen mellem Folkeskolen og den højere Skole, som jo har staaet paa Dagsordenen siden 80-Aarene, er ved Loven af 1896 bragt til en Afslutning, for saa vidt som Byfolkeskolens 1ste og 2den Afdeling normalt skal danne Underbygningen for den 4-aarige Middelskole. Som bekendt har den ny Skoletanke i de senere Aar stødt paa en temmelig heftig Modstand hos en ikke ringe Del af Folkeskolelærerne, efter at den fra først af var mødt med overvejende Sympati fra disse. Der har derhos rejst sig en Bevægelse, som fordrer Mellemskolens Undervisning bygget paa et fuldt gennemgaaende syvaarigt Folkeskole-

kursus“. Det er denne Bevægelse, der er rejst i Norge, som jeg gerne vilde støtte. Naar jeg har ønsket at udtale mig udførligt, er det, fordi jeg synes, at her skal det siges, at vi paa Forhaand ere klare over, at denne Bevægelse vil komme ogsaa hos os, hvis den ikke straks er stærk nok til at hindre Tilknytningen til Folkeskolen paa Midten. Det er det samme, som de norske Skolemænd have udtrykt her, at de ville over alt i Norge.

Borgbjerg: Den ærede Talers Ord her i Dag mindede mig om en gammel Naturfilosofs Digt, der lyder saaledes:

Kan Du elske — hvad jeg ej begriber —
Denne dunkle Attraa i min Sjæl,
Som i det uendelige griber
Uden Maal og Grænseskel.

Det var kønt og smukt, hvad vi hørte, men naar vi skulle lovgive, trænges der til Maal og Grænseskel. Her lovgive vi om de bestaaende 13 Latin- og Realskoler, og saa maa vi have Tal, Alderstal, Grænse og Skel, det kan ikke undværes. Det forekommer mig, at den sidste ærede Talers Ændringsforslag Nr. 1, 2 og 30 svæve ganske i Luften og i det hele ikke ere Spor af sammenhængende med de særdeles smukke og gode Grundbetragtninger, som han har gjort gældende i Betænkningen og nu her i Salen. Disse Grundbetragtninger falde for øvrigt i Princippet sammen med Udvalgets Flertals — det ærede Medlem for Kellerup (Jensen-Knudstrup) og for Bogense (Aadal) staa jo fuldt ud paa Enhedsskolens Princip, og det ærede Medlem udtalte sig i overordentlig stærke Ord for den fælles Grundskole, den Skole, der bør samle alle Børn. Dette glæder mig i høj Grad — ikke mindst, at en saadan Tankegang er fremsat af det ærede Medlem for Bogense, den er jo diametralt modsat den grundtvigske Friskoles, der er saa almindelig paa Fyn. Her gaar det ærede Medlem for Bogense sammen med det ærede Medlem for Kellerup til stærkt at slaa fast, at Folkeskolen bør samle saa godt som alle Børn.

Men vil man gøre Alvor af denne Grundbetragtning, forekommer det mig, at de Ændringsforslag, der ere fremsatte af det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) og mig, ganske anderledes gøre Fyldest. Vi se ikke i det foreliggende Forslag nogen som helst Fare for Folkeskolen, men vi ønske ikke destomindre yderligere at styrke den, og det gøre vi først og fremmest ved vort Ændringsforslag under Nr. 33 om en ny